

Työryhmä: Hallituksen esitys yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta (lukuvuosimaksujen korottaminen)

Työryhmän 8. kokous

11.1.2024 klo 13.30-15.30 (Labor, Meritullinkatu 10 ja Teams)

Osallistujat

Marjo Arola, Seinäjoen ammattikorkeakoulu
Yuri Birjulin, SYL
Turo Kilpeläinen, LAB-ammattikorkeakoulu
Jonna Korhonen, puheenjohtaja, OKM
Topias Kähärä, OPH
Mia Leisti, Migri
Henni Linnamo, Migri
Ida Mielityinen, Arene ry
Kristiina Mäkelä, Aalto-yliopisto
Henna Närhi, sihteeri, vastuuvaimistelijä, OKM
Aleksi Niemi, SAMOK
Sanna Nieminen, VM
Mervi Sievinen, Migri
Nelli Tiainen, työryhmän sihteeri, OKM
Jarmo Tiukkanen, TEM
Satu Uusiautti, Lapin yliopisto
Minea Wilo-Tanninen, OPH

1. Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 13.35.

2. Asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin.

3. Kokousmuistion hyväksyminen

Kokousmuistio 18.12.2023 hyväksyttiin. Kokouksen 13.10.2023 muistio hyväksytään kirjallisella menettelyllä.

4. Opiskelijavalintaan liittyvät kysymykset: nykyiset haasteet ja huomioon otavat seikat

Unifi ja Arene alustivat aiheesta (esitykset toimitettu työryhmälle). Unifi toi esiin, että täyskätteellisuuteen siirtyminen ei vaikuta opiskelijavalintaan lukuvuosimaksuvelvollisten hakijoiden hakiessa edelleen normaaleissa hauissa. Yhden paikan säännön säilyttämistä voi olla syytä pohtia. Tilauskoulutuksen järjestämiseen on kannustettava ja siinä täytettävä kriteerit. Arenen mukaan priorisointi olisi tärkeää palauttaa kevään yhteishakuun opiskelupaikkojen tehokkaaksi täyttämiseksi ja kevään ensimmäisen yhteishaun paikan vastaanottamisajankohta tulisi aikaistaa kansainvälisten opiskelijoiden osalta. Kokonaiskuvassa on huomioon otettava globaali toimintaympäristö ja agenttien hyödyntäminen maksuvelvollisten opiskelijoiden rekrytoinnissa ja valinnassa.

Käytiin keskustelu. Valmisteluryhmästä tuotiin esiin, että nykylainsäädännön mukaan on mahdollista, ja siihen on kannustettukin, että opiskelija maksaa lukuvuosimaksun ennen paikan vastaanottamista ja läsnä olevaksi ilmoittautumista. Opiskelu-oikeus voidaan tällöin päättää, jos opiskelija ei ilmoitaudu läsnä olevaksi. Korkeakoulut voivat käyttää agentteja markkinointiin esimerkiksi lukuvuosimaksullisten opiskelijoiden ryhmän saamiseksi täyteen. Unifin tiedusteluun liittyen tarkennettiin, että hallituksen esityksen nykymuotoilu sallii korkeakoulujen lahjoitusvarojen käytön muina varoina niin, ettei niitä oteta huomioon täyskätteellisuutta laskettaessa.

Korkeakoulujen huoliin opiskelijavalintoihin liittyen Opetushallitus toi esiin, että palvelumuotoilua ja tarvittavia muutoksia tehdään jatkuvasti, jotta hakeutuminen opiskelijoille ja työ hakua hoitaville henkilöille olisi mahdollisimman helppoa. TEM peräänkuulutti Suomelle keskeistä työvoiman maahanmuuttoa ja riskiajattelun huomioimista myös opiskelijoiden maahantulossa. VM nosti esiin, että suomalaisten työmarkkinoiden ja yritysten tarpeena on rakentaa kansainvälisiä yhteyksiä, mihin tarvitaan vastaavaa osaamista. Tämän huomioiminen voisi auttaa rakentamaan kansainvälisten opiskelijoiden työelämäyhteyttä.

Unifin näkemyksen mukaan kansainvälisessä opiskelijarekrytoinnissa parhaiden opiskelijoiden saaminen on tärkeää, kun kilpailu on kovaa. Tässä myös apurahat ovat olleet tärkeä kilpailutekijä. Arene toi esiin luotettavien agenttikumppaneiden roolin globaalissa markkinassa, jotta saadaan kyvykkäitä opiskelijoita, joilla olisi kykyä selviytyä opintojen lisäksi myös tarvittavista maksuista. Opiskelijavalinnan kontekstiin liittyy useita vaatimuksia, kuten eettisyys, yhdenvertaisuus ja läpinäkyvyys, minkä lisäksi on varmistettava opiskelijoiden sujuva tulo Suomeen.

Pj toi esiin, että korkeakoulut voivat toimittaa myös jälkikäteen ministeriölle konkreettisia ehdotuksia opiskelijavalintaan liittyen.

5. Oleskelulupien tiedonsaantioikeuteen liittyvä toteutus

Migri alusti aiheesta. Järjestelmän aikataulun toteutuksen osalta Migri totesi, että oleskelulupien kiertämisen tavoiteltu voimaantulo 1.8.2024 on käytännössä mahdoton, koska työlistalla on paljon tarpeita ja UMA-järjestelmän kilpailutus on meneillään, jolloin nykyistä toimittajaa ei voida käyttää. Järjestelmän hahmottelu voisi alkaa vuoden 2024 loppupuolella ja olla käytössä vuoden 2025 lopussa. Väyläksi on suunniteltu

integraatiopalvelua. Korkeakoulut voisivat hakea oleskelulupatietoja esimerkiksi opiskelijan UMA-asiakasnumerolla, hetulla, nimellä tai oppijanumerolla (OID-haku). Tietojensiirrossa tullaan automatisoimaan kaikki mahdollinen.

Pj:n mukaan on hyvä tarkastella mahdollisimman monia mahdollisuuksia tietojenhakuun. Tiedonsaantioikeuden kokonaisuudessa tarkastellaan myös korkeakoulujen mahdollisuutta *antaa* tietoja Migrille havaitsemiinsa opiskelijoiden tilanteisiin liittyen. Valmisteluryhmästä todettiin, että myös puolison lupatietojen saaminen on osana korkeakouluille säädettävää oikeutta saada opiskelijan oleskelulupatietoja. Migrin mukaan myös perheenjäsenten tietojen haku on mahdollista UMA:ssa, kun hakemus on vireytetty ja asiakas käynyt tunnistautumassa edustustossa (mm. biometriikan lisääminen).

Arenen mukaan tiedon siirtyminen korkeakoulujen ja Migri välillä on olennaista nivelkohdissa, esimerkiksi opinto-oikeuden peruuttamisen mahdollistamiseksi opiskeluperusteisen oleskeluoikeuden puuttuessa. Migri huomioi, että tietojenvaihtoon liittyen olisi hyvä tietää, kuinka paljon korkeakoulut nykytilassa kysyvät oleskelulupatietoja EU/ETA-alueen ulkopuolisista opiskelijoista. Pj toi esiin, että tietojenvaihdon tarpeellisuus liittyy toisaalta lukuvuosimaksuvelvollisuuden määrittämiseen aiemman oleskelulupahistorian perusteella ja toisaalta opiskelijan tilanteessa tapahtuviin muutoksiin. Lisäksi on huomioitava jo nyt siirtyvät tiedot; osana RRF-hankkeessa tehtyjä teknisiä toteutuksia Migri saa tietoja mm. opiskelijan opinto-oikeudesta.

Valmisteluryhmä peräänkuulutti, että korkeakoulujen tukee tarkentaa, missä vaiheessa hakeutumisen prosessia he tarvitsevat tiedon hakijan lukuvuosimaksuvelvollisuudesta eli lupahistoriasta. Pj totesi, että teknisen toteutuksen tarkastelemiseksi ja yhteisen ymmärryksen muodostamiseksi tarvitaan erillinen kokous mahdollisimman pian (ml. korkeakoulut, Migri, OPH ja OKM). Kokouksessa määritellään minimitoteutus, jotta korkeakoulut ja Migri saavat tehtäviensä kannalta tarvitsemansa tiedon, ja että opiskelija on tyytyväinen. Ratkaisu tuodaan työryhmään, kun asiaa on selvennetty.

5. Muut asiat

Valmisteluryhmän esitys selvityksen teettämiseksi kansallisista apurahoista ja kannustimista jaetaan työryhmälle kommentteille ennen ensi kokousta.

6. Seuraavat kokoukset

Seuraava kokous pidetään 7.2. klo 13.00-15.00 (Potentia, Meritullinkatu 10 ja Teams).

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 15.00.